

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

Рішення № _____ від “ _____ ” _____ 2016 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про внесення змін до наказу Міністерства палива та енергетики України від 30 травня 2003 року № 264» (далі – проект наказу та проекти Методик відповідно), а також документи, що надані до нього листом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 31.12.2015 № 01/31-3764.

За результатами розгляду проекту наказу та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проектом наказу передбачається внести зміни до Методики визначення питомих виробничо-технологічних втрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами та Методики визначення питомих виробничо-технологічних витрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 30 травня 2003 року № 264 (далі – діючі Методики), з метою приведення порядку обчислення виробничо-технологічних витрат та питомих виробничо-технологічних втрат природного газу в розподільних системах у відповідність з сучасними техніко-економічними показниками роботи обладнання та експлуатації елементів газорозподільних систем, а також можливість впровадження механізму економного використання природного газу на ці потреби.

Однак, проект наказу не може бути погоджений у даній редакції з огляду на наступне.

Проектом наказу пропонується затвердити, зокрема, Граничні обсяги питомих виробничо-технологічних втрат природного газу Q_{B21} за умови нормативної герметичності газового обладнання та приладів ГРП, БК ГРП, ГРУ, ШРП, КБРТ (додаток 3 до Методики визначення виробничо-технологічних втрат природного газу під час його транспортування газорозподільними системами).

Обґрунтовуючи необхідність такого зниження розробником в аналізі регуляторного впливу зроблено посилання на дослідження проведені ПрАТ «Інститут енергоаудиту та обліку енергоносіїв» (далі – Інститут).

За наявною в ДРС інформацією в проекті використанні дані Інституту за 2010 рік, поряд цим існує висновок за 2012 рік, а також за результатами доопрацювання, з урахуванням практичних досліджень на конкретних об'єктах газорозподільних підприємствах, в 2013 році Інститутом були підготовлені скориговані проекти Методик, які направлялись до Міненерговугілля.

Слід зазначити, що запропоновані вказаним додатком граничні обсяги знижені приблизно в 10 раз в порівнянні з діючими, наприклад, обсяг витоку на один комбінований будинковий регулятор тиску при вхідному тиску $5 < P < 3$ кПа за діючою методикою 0,5 куб.м за добу, пропонується проектом 0,032 куб.м, що відповідає даним висновку Інституту за 2010 рік. Поряд з цим, за даними Інституту за 2013 рік вказаний показник становить 0,340 куб.м.

Однак, розробником не враховані напрацювання Інституту за 2012-13 роки, а взято за основу висновок 2010 року, що в АРВ та супровідних документах ніяким чином необґрунтовано. Це в свою чергу може ставити під сумнів об'єктивність даних наведених в додатку 3 до проекту.

З огляду на зазначене, розробнику необхідно надати розрахунки до запропонованих проектом нормативних показників, обґрунтування щодо економічної ефективності обраних показників, а також обґрунтування відхилення даних більш свіжих досліджень.

Крім того, за результатами аналізу проекту наказу та наданого до нього аналізу регуляторного впливу (далі - АРВ), було встановлено, що запропонований проект було розроблено без дотримання вимог статті 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та вимог Методики проведення аналізу регуляторного впливу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика).

1. Пункт 1 АРВ повинен містити опис проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, причин та умов виникнення проблеми, аргументи щодо неможливості її розв'язання за допомогою ринкових механізмів або чинних регуляторних актів з окресленням кола суб'єктів на яких дана проблема справляє негативний вплив.

Проте, надана інформація відповідного пункту АРВ, окрім формального встановлення факту проведення дослідження ПрАТ «Інститут енергоаудиту та обліку енергоносіїв» (м. Львів), що були здійснені на замовлення НАК «Нафтогаз України», за результатами якого було виявлено, що дані діючих Методик є завищеними та, в окремих випадках, не відповідають сучасному стану технологічного парку обладнання, *не має деталізованого та арифметичного опису проблем, які передбачається вирішити за результатами впровадження відповідного регулювання, також, за відсутності економічного аналізу, не аргументує чому існуюче регулювання потребує вдосконалення і не містить характеристики основних груп та підгруп на які впливає дана проблема: громадяни, суб'єкти господарювання, держава.*

2. У пункті 2 АРВ не встановлено чітко визначених цілей державного регулювання, що безпосередньо пов'язані із розв'язанням проблеми, про яку йшлося у попередньому розділі АРВ.

Головним розробником викладено ціль впровадження відповідного регулювання без лаконічно сформованого результату, без використання слів, які означають завершеність процесу (зменшити, збільшити, організувати тощо), та без застосування вимірjuвальних якісних, кількісних та часових показників одночасно, а тому необхідність та вагомість прийняття запропонованого проекту наказу не є доведеною.

3. Абзацом 6 частини 3 статті 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» передбачено, що при підготовці аналізу регуляторного впливу розробник проекту регуляторного акта повинен *визначити та оцінити всі прийнятні альтернативні способи досягнення встановлених цілей*, у тому числі ті з них, які не передбачають безпосереднього державного регулювання господарських відносин.

Пункт 5 Методики вимагає при визначенні та оцінці всіх прийнятних альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання (пункт 3 АРВ) *навести не менш ніж два можливих способи, оцінку кожного із них, причини відмови від застосування альтернативних способів розв'язання проблеми та аргументи щодо переваги обраного способу*.

В даному випадку, головним розробником проекту наказу не доведено що обраний спосіб забезпечить відповідність обсягів виробничо-технологічних витрат/втрат газу їх фактичних обсягам, як це формально зазначено у даному пункті АРВ.

4. У пункті 4 АРВ здійснено не інформативний опис механізмів і заходів дії запропонованого проекту регуляторного акта, які безпосередньо мають призвести до вирішення визначеної пунктом 1 АРВ проблеми.

Так, головним розробником, серед іншого, вказано, що в проектах Методик зменшено граничні обсяги виробничо-технологічних витрат газу для газорозподільних пунктів, шафових газорозподільних пунктів та комбінованих будинкових регуляторів тиску.

З метою повного та комплексного опису механізмів, які застосовуються для розв'язання зазначених існуючих проблем під час використання енергоресурсів, вважаємо за необхідне, здійснити порівняльний аналіз діючих та запропонованих проектом наказу відповідних граничних обсягів виробничо-технологічних витрат газу із характеристикою складових та алгоритму проведення їх розрахунків під час розробки зазначеного проекту регуляторного акта.

5. У пункті 5 АРВ, окрім наведеної головним розробником інформації, необхідно довести, що поставлені цілі досягаються при виконанні вимог проекту регуляторного акта з найменшими витратами для суб'єктів господарювання, громадян та держави.

6. У пункті 6 АРВ головним розробником повинні бути визначені очікувані результати прийняття запропонованого проекту наказу. Зокрема, проведений розрахунок очікуваних витрат та вигод суб'єктів господарювання,

громадян та держави внаслідок дії регуляторного акта повинен бути наведеним не лише в узагальнено-декларативній формі, а таким, що відображає реальний стан справ в ринковому та підприємницькому середовищі.

Ураховуючи необхідність врегулювання певних економічних проблемних питань раціонального використання операторами газорозподільних систем енергоресурсів, вважаємо за необхідне, провести орієнтований аналіз всіх очікуваних вигід і витрат для різних груп інтересів від впровадження запропонованого проектом наказу способу вирішення існуючих проблем та визначити орієнтований фінансово-економічний ефект від практичної реалізації та застосування запропонованих проектів Методик.

7. Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта (пункт 10 Методики) встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом, обов'язковими з яких повинні бути:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;
- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта;
- розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта.

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта (пункт 8 АРВ) можуть бути виражені у кількісній формі. У разі неможливості обчислення розмірів тієї чи іншої вигоди або витрати наводиться текстовий опис результативності акта.

Однак, з числа вищенаведених обов'язкових показників головним розробником проекту наказу надано повну інформацію лише щодо інформування суб'єктів господарювання на яких поширюватиметься дія акта. При цьому, дослідження кількості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта та розміру коштів і часу, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, в даному випадку, дослідження відповідної інформації щодо зацікавлених суб'єктів ринку природного газу, враховуючи надану інформацію, взагалі не проводилося.

З огляду на вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту наказу та аналізу регуляторного впливу, встановлено, що даний проект розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а саме:

- доцільності - обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми;
- адекватності - відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

- ефективності - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;
- збалансованості - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Ураховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про внесення змін до наказу Міністерства палива та енергетики України від 30 травня 2003 року № 264».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

К. М. Ляпіна